Należytość pocztowa opłacona ryczałtem. Telefon Nr. 176-76.

Nr. 2/127. Kraków, kwiecień-maj-czerwiec 1933 r. Rocznik XXI.

Czasopismo Właścicieli Realności

Organ Towarzystwa Katol. Właścicieli Realności w Krakowie.

Numer pojedynczy 60 gr.

Członkowie Tow. kat. właśc. realn. w Krakowie, którzy zapłacą całoroczną wkładkę, otrzymują Czasopismo bezpłatnie, gdyż należytość za prenumeratę mieści się w opłacanej przez członków rocznej wkładce.

Redakcja i Administracja:
ulica Karmelicka 15, I. p.
TELEFON NR. 176-76.
Konto P. K. O. Nr. 407.771.
Redaktor odpowiedzialny:
Dr. MICHAŁ ŚWIGOST.

Biuro Towarzystwa katol. właścicieli realności znajduje się przy ulicy Karmelickiej L. 15, I. p. tel. 176-76.
Członkom udzielają **bezpłatnie**:

a) **informacji i porady prawnej** codziennie od godziny 4—6 popołudniu Dr. Michał Świgost.

b) **informacji i porady w sprawach podatkowych** w poniedziałki i czwartki od godz. **6—7 wieczór** emeryt. Radca skarbowy Władysław Skrzydylka.

Właściciele realności Katolicy, łączcie się w Tow. Katolickich właścicieli realności!

Prosimy o uiszczenie wkładki za rok 1933 i wkładek zaległych wprost w biurze Towarzystwa lub czekami P. K. O. (blankiet przylega), albo do rąk legitymującego się kursora. Zauważyć musimy, że nowe przepisy o stowarzyszeniach stosują Władze rygorystycznie także odnośnie do stwierdzonych zaległości wkładek członków.

Samorząd w Polsce.

Tak zwana ustawa samorządowa była przedmiotem długoletnich obrad w Rządzie, w Klubach poselskich, w Komisjach sejmowych, w Sejmie i Senacie. Na nic by się przydało kreślić historyczny przebieg tej sprawy, omawiać zarysy poszczególnych projektów, ich koleje, ich losy. Dość powiedzieć, że w odrodzonem państwie Polskiem, zrosłem z trzech głównych dzielnic. a o ile o samorząd chodzi, z większej jeszcze liczby różnie pod tym względem urządzonych części kraju jednem z pierwszorzędnych i naglących zagadnień państwowych było ujednolicenie ustawodawstwa samorządowego dla całego obszaru państwa.

Wobec rozlicznych trudności. piętrzących się na drodze do urzeczywistnienia tego zadania, Rząd i Ciała ustawodawcze ostatniej doby zdecydowały się. by dłużej nie zwlekać, a **uczynić zadość wymaganiom chwili** na wydanie ustawy, którą zatytułowano: „O częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego". Ustawa taka ogłoszoną została w dzienniku ustaw Rzp. P. z dnia 13. V. 1933 r., Nr. 35. pod poz. 294.

Nie wdając się w ocenę z różnych punktów widzenia tej tak ważnej dla naszego życia gospodarczego ustawy, chcę tylko **zaznajomić naszych czytelników z najistotniejszemi postanowieniami ustawy**, celem umożliwienia obywatelom tu na terenie miasta Krakowa należytego zrealizowania ich prawa wyborczego i wybieralności do organów samorządowych.

Ustawa składa się z trzech działów. w tem 130 artykułów. Dział 1-szy obejmuje przepisy dotyczące

obszaru całego państwa z wyjątkiem Województwa śląskiego. Dział II-gi zawiera odrębne przepisy dla obszaru byłego zaboru rosyjskiego, odrębne dla zaboru pruskiego, odrębne dla austrjackiego. Dział III-ci zawiera postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 130 ustawy stanowi: „Ustawa niniejsza **wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia następującego po jej ogłoszeniu“.** A więc przyjmijmy 13. VII. 1933 r. „Z dniem wejścia w życie ustawy, tracą moc wszelkie przepisy prawne, dotyczące spraw uregulowanych tą ustawą, oraz przepisy sprzeczne z jej postanowieniami“.

Podkreślić na tem miejscu muszę, co już wyżej zaznaczono, że **ustawa zmienia częściowo tylko dotychczasowy ustrój samorządu** terytorjalnego i że dawniejsze ustawy, o ile dotyczą przedmiotów tą ustawą nieuregulowanych i nie są sprzeczne z jej postanowieniami, swoją moc nadal zachowują.

Odnośnie b. zaboru austrjackiego z wyraźnego dalszego postanowienia art. 130 nowej ustawy tracą moc: 1) ordynacja wyborcza dla gmin, stanowiąca część B) ustawy z dnia 12. VIII. 1866 r., 2) ordynacja wyborcza dla miasta Lwowa, stanowiąca część B ustawy z dnia 14. X. 1870 i 3) rozporządzenie Polskiej Komisji Likwidacyjnej o rozszerzeniu prawa wyborczego do rad gminnych z dnia 23. XI. 1918 roku.

A teraz naprowadzimy najistotniejsze postanowienia ustawy. Chodzi głównie o ustrój. Szczegółowszemu uwypukleniu poddam te postanowienia ustawy, które dotyczą miast, przedewszystkiem zaś miasta Krakowa. Ustawodawca, tworząc nowy ustrój samorządu w Polsce wzoruje się, przynajmniej na pozór, na organizacji samorządu w dawnej Galicji, częściowo w zaborze pruskim. Rzecz oczywista, że są liczne i zasadnicze odchylenia. Proszę uważać. Art. 1-szy ustawy opiewa: „Organem stanowiącym i kontrolującym w gminach wiejskich jest rada gminna, w miastach — rada miejska, w powiatowych związkach samorządowych — rada powiatowa. Organem zarządzającym i wykonawczym w gminach wiejskich jest zarząd gminy, w miastach — zarząd miejski, w powiatowych związkach samorządowych — wydział powiatowy. Na czele zarządu gminnego stoi wójt, a na czele zarządu miejskiego — burmistrz, w miastach wydzielonych z powiatowych związków samorządowych — prezydent miasta. Zastępcą wójta jest podwójci, burmistrza — wiceburmistrz, zaś prezydenta miasta — wiceprezydent. Członkowie rad (gminnych, miejskich, powiatowych) noszą nazwę radnych. Członkowie zarządu gminnego i zarządu miejskiego noszą nazwę ławników.

Władzami nadzorczemi są: dla gmin wiejskich i miast niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych Wydział powiatowy, dla miast pozostałych (wydzielonych) i powiatowych związków samorządowych Wojewoda, który wydaje decyzje przy współudziale wydziału wojewódzkiego (izby wojewódzkiej) z głosem stanowczym, dla Warszawy Minister spraw wewnętrznych“.

Zaznaczyć atoli trzeba, że **na czele Wydziału powiatowego stoi starosta,** a nie jak dawniej w Galicji i jakby może życzyć sobie należało, prezes Wydziału powiatowego.

Spotykamy się w ustawie wielokrotni z instytucją Wojewódzkich Wydziałów (Izb wojewódzkich), która to instytucja była dotychczas i pozostaje nadal organem doradczym Wojewody, on atoli ma głos stanowczy. Wojewódzkie Izby, to jakby namiastka dawnego galicyjskiego Wydziału Krajowego, atoli ustawa, którą omawiamy, nie liczy tej instytucji do organów samorządowych.

Art. 2-gi ustawy mówi: „Kadencja organów stanowiących oraz organów zarządzających w gminach wiejskich, miastach i powiatowych związkach samorządowych, trwa lat 5. Radni i ławnicy powołani z listy zastępców lub z wyborów uzupełniających, urzędują tylko do końca kadencji. Zawodowi członkowie zarządu gminy wybierani są na lat dziesięć“.

Co to są zawodowi a co niezawodowi członkowie zarządu gminy, dowiemy się później.

Prawo wybierania do Rad i Zarządów, stanowi art. 3. Prawo wybierania do organów ustrojowych związków zamorządowych, jeżeli wybory do tych organów są bezpośrednie, przysługuje każdemu obywatelowi polskiemu bez różnicy płci, który a) ukończył do dnia zarządzenia wyboru 24 lata, b) przynajmniej od roku, licząc wstecz od dnia zarządzenia wyborów, mieszka na obszarze tego związku samorządowego, którego organ jest wybierany, c) nie utracił prawa wybierania do Sejmu w myśl obowiązujących przepisów. Warunek jednorocznego zamieszkania nie dotyczy a) zamieszkałych na obszarze związku samorządowego właścicieli lub posiadacy położonych na tym obszarze nieruchomości, b) funkcjonarjuszów państwowych, funkcjonarjuszów państwowych przedsiębiorstw i monopoli, funkcjonarjuszów samorządu terytorjalnego i gospodarczego, duchowieństwa świeckiego i zakonnego, oraz zawodowych wojskowych służby czynnej, jak również członków rodzin osób wyżej wymienionych, jeżeli osoby te mieszkały na obszarze danego związku samorządowego przed dniem zarządzenia wyborów.

Prawo wybierania nie przysługuje niezawodowym wojskowym służby czynnej. Zatem **oficerowie i podoficerowie zawodowi głosują i to z przywilejem, jak i urzędnicy i księża, że nie jest wymagany rok zamieszkania.**

Prawo wybieralności mają wszyscy obywatele polscy bez różnicy płci po skończeniu lat 30 życia w miejscu zamieszkali.

Wybieralność prezydentów, burmistrzów, wójtów, radnych i ławników, zależną jest jeszcze od cenzusu szkolnego i od kwalifikacji.

Kto wyraził zgodę na postawienie swej kandydatury, obowiązany jest przyjąć mandat i sprawować go do końca kadencji, o ile nie zostanie zwolniony.

Opuszczenie bez usprawiedliwionych powodów trzech kolejnych posiedzeń (obrad), powoduje utratę mandatu niezawodowego członka ze skutkami karnymi.

O ustroju na wsi wspomnę tylko, że ustawa przewiduje gminy wiejskie z wójtem i gromady z sołtysem na czele. Gmina wiejska może obejmować kilka wsi, osad, miasteczek, siół, osiedli, przysiółków, kolonji, zaścianków, folwarków itp. Gromada obejmuje tylko jedną miejscowość. O radach gminnych i gromadzkich, jakoteż o zarządach w gminie wiejskiej i gromadzie nie będę mówił. Przejdę do ustroju miast, bo to nas więcej interesuje.

Wedle art. 34, liczba radnych w miastach wynosi: a) do 5.000 mieszkańców — dwunastu, b) ponad 5.000 do 10.000 mieszkańców — szesnastu, c) ponad 10.000 do 25.000 mieszkańców — dwudziestu czterech, d) ponad 25.000 do 40.000 mieszkańców — trzydziestu dwóch, e) ponad 40.000 do 60.000 mieszkańców — czterdziestu, f) ponad 60.000 do 120.000 mieszkańców — czterdziestu ośmiu, g) ponad 120.000 do 180.000 mieszkańców — pięćdziesięciu sześciu, h) ponad 180.000 do 250.000 mieszkańców — sześćdziesięciu czterech, i) ponad 250.000 mieszkańców, siedemdziesięciu dwóch. W mieście stoł. Warszawie rada miejska liczy stu radnych.

Kraków, liczący ponad 200.000 mieszkańców, wpada tedy pod kategorję h) z liczbą radnych 64.

Na posiedzeniach Rady przewodniczy burmistrz względnie prezydent. Zarząd miejski składa się (art. 37): z burmistrza i wiceburmistrza, bądź prezydenta miasta i jednego, lub też większej liczby wiceprezydentów, a ponadto we wszystkich miastach z odpowiedniej liczby ławników. W miastach, liczących ponad 50.000 mieszkańców, rada miejska może zwykłą większością głosów powziąć uchwałę o powiększeniu ilości stanowisk wiceprezydentów. Liczba wiceprezydentów nie może jednak przekraczać: w mieście stoł. Warszawie — pięciu, w Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Wilnie — trzech.

Liczba ławników stanowi 10 % ustawowej liczby radnych i nie może być mniejsza od 3. Ułamki wypadające przy powyższem obliczeniu przyjmuje się za jedynkę.

W Krakowie wypada siedmiu ławników, niekoniecznie z pośród radnych.

Prezydenta miasta i wiceprezydenta (wiceprezydentów) bądź burmistrza i wiceburmistrza wybierają radni w głosowaniu tajnem większością głosów, ustawowej ich liczby. Przy zachowaniu tej zasady należy w razie potrzeby zastosować głosowanie ściślejsze. Ławników wybierają radni w głosowaniu tajnem i stosunkowem. Bliższe zasady w tym zakresie ustalą regulaminy wyborcze, wydane przez Ministra spraw wewnętrznych. Radny obejmując stanowisko członka zarządu miejskiego, traci mandat radnego.

Z naciskiem przytaczam teraz **postanowienia art. 38 ustawy:** „Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania w okresie lat 3 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą ustawy dla miast Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, m. st. Warszawy i Wilna odrębnego prawa (statutu) o ustroju miasta. Prawo o ustroju miasta może uwzględnić odrębności ustrojowe miasta w zakresie spraw następujących: a) określenie liczby radnych, b) ustalenie, czy mandat radnego może być łączony z mandatem członka zarządu miejskiego, oraz czy członkowie zarządu wchodzą w skład rady, c) uregulowanie sprawy przewodnictwa na posiedzeniach rady miejskiej, d) ustalenie sposobu ukonstytuowania się i organizacji rady miejskiej, e) ustalenie trybu obradowania rady miejskiej i magistratu, oraz ustanowienie kar regulaminowych, zastrzeżonych dla uprawnień przewodniczącego i kolegjum, f) określenie liczby ławników i wiceprezydentów, oraz ustalenie wyższych kwalifikacyj naukowych i zawodowych na urząd prezydenta miasta i wiceprezydentów, g) ustalenie zasad zarządu majątkiem gminnym, h) uregulowanie innych spraw gminy, co do których ustawa niniejsza nie zawiera wyraźnych postanowień lub do unormowania nie upoważnia Ministra spraw wewnętrznych.

Prawo o ustroju miasta może być nadane na wniosek Ministra spraw wewnętrznych po zasięgnięciu opinji rady miejskiej danego miasta, bądź bez takiej opinji, gdy rada miejska nie nadeśle jej w ciągu dni 90 po dniu otrzymania projektu prawa do zaopinjowania. Wniosek taki Minister spraw wewnętrznych może przedstawić z urzędu lub z inicjatywy rady miejskiej. **Uprawnienia powyższe przysługują radom miejskim powołanym na podstawie przepisów wyborczych, zawartych w ustawie niniejszej.**

Z dniem wejścia w życie prawa o ustroju miasta, tracą moc w odniesieniu do danego miasta te postanowienia ustawy niniejszej, które dotyczą spraw przez to prawo odmiennie uregulowanych, oraz

przepisy ustaw szczególnych sprzeczne z postanowieniami prawa o ustroju miasta".

A teraz przepisy wyborcze (art. 39). Wybory do rad miejskich są powszechne, równe, tajne, bezpośrednie i stosunkowe. Miasto liczące do 5.000 mieszkańców może stanowić jeden okręg wyborczy, bądź też dzielić się na odpowiednią ilość okręgów. Obszar miast, liczących ponad 5.000 mieszkańców, rządowe Władze administracji ogólnej podzielą na odpowiednią ilość okręgów wyborczych i ustalą dla każdego okręgu w zależności od liczby jego mieszkańców ilość przypadających nań mandatów radnych. Na poszczególny okręg wyborczy nie może przypadać mniej niż trzy mandaty. Okręg wyborczy dzieli się w miarę potrzeby na obwody głosowania. Radnych wybiera się w poszczególnym okręgu wyborczym w głosowaniu imiennem na nazwiska kandydatów, umieszczone na listach, **należycie zgłoszonych.** Liczba kandydatów na poszczególnych listach nie może przekraczać trzykrotnej ilości mandatów radnych, przypadających na dany okręg wyborczy. Głosowanie odbywa się w niedzielę lub w dzień świąteczny.

Każdy **wyborca rozporządza tylu głosami, ilu radnych wybiera się w danym okręgu wyborczym.** Wyborca ma prawo każdy pojedyńczy swój głos oddać poszczególnym kandydatom danej listy i może w tym celu zamieścić na karcie do głosowania pełną liczbę kandydatów, przypadającą na dany okręg wyborczy. **Wyborca ma prawo również część lub wszystkie rozporządzalne swe głosy przeznaczyć na korzyść jednego i tego samego kandydata. Wyborca może głosować wyłącznie tylko na kandydatów, których nazwiska umieszczone są na jednej liście kandydatów.**

Podział mandatów pomiędzy listy kandydatów uskutecznia się w sposób następujący: ogólną ilość ważnych kart do głosowania, złożonych w danym okręgu wyborczym na poszczególne listy, dzieli się kolejno przez 1, 2, 3 i t. d., aż do chwili, gdy w ten sposób da się uszeregować tyle kolejno największych liczb (ilorazów), ile jest mandatów w okręgu do podziału. Poszczególnej liście kandydatów przyznaje się tyle mandatów, ile liczb (ilorazów) przypada na nią z pośród ustalonego w powyższy sposób ich szeregu. O przyznaniu mandatu jednej z dwóch lub więcej list, wykazujących jednakowe ilorazy końcowe, rozstrzyga los. O pierwszeństwie i kolejności wyboru do rady miejskiej poszczególnych kandydatów na danej liście w danym okręgu wyborczym, decyduje kolejna względna większość głosów ważnie oddanych w tymże okręgu na kandydatów danej listy.

Wrazie oddania jednakowej ilości głosów na dwóch lub więcej kandydatów, pierwszeństwo do uzyskania mandatu przysługuje kandydatowi umieszczonemu na pierwszem miejscu listy, o pierwszeństwie zaś pomiędzy innymi kandydatami rozstrzyga w takim przypadku los.

Są jeszcze w ustawie dalsze postanowienia, odnoszące się do wyboru tego czy innego kandydata, są to atoli kruczki, że tak powiem, polityki wyborczej, które pomijam, aby nie zaciemniać obrazu.

Co do list wyb. trzeba podkreślić wymóg ustawowy, że mają być należycie zgłoszone. Zatem baczność, żeby nie było unieważnień a później reklamacyj czy procesów wyborczych.

Jeżeli w ciągu kadencji liczba radnych zmniejszy się o 20 % (art. 40), rządowa władza administracji ogólnej może zarządzić wybory uzupełniające. Władza obowiązana jest to uczynić, gdy liczba radnych zmniejszy się o 30 %.

Art. 41 ustawy stanowi: „Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych do wydania w drodze rozporządzenia regulaminów wyborczych, zawierających szczegółowe przepisy wyborcze do rad miejskich".

W tem miejscu powołuje ustawa swój art. 32, który naprowadzono przy wyborach do gmin wiejskich, który opiewa: Godność członków (organów) komisji wyborczych, powołanych przez władze właściwe do przeprowadzenia wyborów jest honorowa. Od jej przyjęcia nikt nie może się uchylać bez usprawiedliwionych przyczyn. Do osób uchylających się od tego obowiązku stosuje się odpowiednio postanowienia (karne), zawarte w art. 6 ust. 3—5, bliższe przepisy w tem zakresie wyda Minister spraw wewnętrznych".

O ile tedy o wybory w Krakowie chodzi, które muszą się odbyć w przeciągu jednego roku, tj. przed 13 lipca 1934, nie wiemy dotychczas ani jakie będą okręgi wyborcze, ani jak zgłaszać się ma należycie listy wyborcze, ani jak będą wyglądały komisje wyborcze, ani wogóle jaki regulamin wyborczy wyda Minister spraw wewnętrznych.

Słychać, że ma być dziesięć okręgów wyborczych.

Zażalenia i protesty w sprawach wyborczych rozstrzygają starosta, względnie przy miastach wydzielonych wojewoda, a co do Warszawy Minister.

Zarząd gminy zwany w mieście Magistratem, działa kolegjalnie (kolegjum ławników) w pewnych określonych ustawą sprawach.

Przełożony gminy może w sprawach wymagających jego decyzji zasięgnąć opinji kolegjum zarządu. Każdy członek zarządu gminy ma prawo informować się u przełożonego gminy w sprawach dotyczących gospodarki gminnej.

Rada gminy może powoływać komisje do poszczególnych spraw. Również Zarząd gminy (Magi-

strat) może powoływać komisje, do których mogą wchodzić także obywatele z poza Rady i z poza Zarządu.

Zarząd gminy poza sprawami zastrzeżonymi w myśl ustawy kolegjalnemu załatwieniu działa jednoosobowo (art. 46), w tym zakresie wójt, burmistrz i prezydent miast działają samodzielnie pod osobistą odpowiedzialnością przy pomocy innych członków zarządu i funkcjonarjuszów gminnych. Wójt, burmistrz i prezydent miasta są przełożonymi gminy i kierownikami całej administracji i gospodarki gminnej. Przełożony gminy jest zwierzchnikiem zawodowych członków zarządu gminy i pracowników gminnych, oraz sprawuje nadzór nad czynnościami niezawodowych członków zarządu. Prawo i obowiązek reprezentowania gminy należy wyłącznie do przełożonego gminy. Zarząd gminy działa nazewnątrz wyłącznie tylko przez przełożonego gminy. Korespondencje i wszelkie dokumenty urzędowe zarządu gminy podpisuje przełożony gminy. Przełożony gminy może upoważnić do podpisywania w swojem zastępstwie ściśle określonej kategorji pism i dokumentów urzędowych swego zastępcę lub swych zastępców, oraz poszczególnych urzędników gminnych. Dokumenty, przez które gmina zaciąga zobowiązanie, muszą być opatrzone urzędową pieczęcią zarządu gminy, oraz własnoręcznym podpisem przełożonego gminy i jednego z członków zarządu. W przypadku, gdy mandaty członków zarządu gminy uległy zawieszeniu lub wygaśnięciu, dokumenty powyższe w miejsce członka zarządu gminy podpisuje właściwy urzędnik gminny.

Co to jest właściwy urzędnik gminny, ustawa nie określa.

A teraz jeszcze o tak zwanych zawodowych i niezawodowych członkach Zarządów wiejskich i miejskich. Na przełożonego gminy wiejskiej może być powołany wójt niezawodowy lub zawodowy. W miastach wydzielonych mogą być powołani tylko zawodowi prezydenci i wiceprezydenci. W innych miastach burmistrz może być albo zawodowy albo niezawodowy, wiceburmistrz z reguły niezawodowy. Wybór podlega zatwierdzeniu przez Władzę nadzorczą. Ustawa nie podaje przyczyn, dla których można odmówić zatwierdzenia. Ustawa przewiduje natomiast możność zwolnienia kandydata od cenzusu naukowego i wogóle kwalifikacji i to albo bezwzględnie albo powołując go na próbę.

Przełożeni gminy i ich zastępcy składają przysięgę względnie przyrzeczenie. Rotę przysięgi ułoży Minister spraw wewnętrznych.

Art. 53 ustawy mówi o wynagrodzeniu. Tytułem wynagrodzenia za wykonywanie obowiązków służbowych, przełożony gminy oraz każdy zawodowy wiceburmistrz i wiceprezydent pobierają przez czas sprawowania mandatu stałe uposażenie z funduszów gminy według norm określonych w obowiązujących przepisach i uchwałach rady gminy. Wysokość uposażenia wójtów ustala wydział powiatowy po wysłuchaniu opinji rady gminnej w granicach obowiązujących przepisów.

Innym członkom zarządu gminy nie wymienionym w ustępie 1 można w okresie piastowania mandatu przyznać jedynie djety za udział w posiedzeniach kolegjum zarządu albo odszkodowanie z tytułu wykonywanej pracy w poszczególnych przypadkach, odpowiadające jej rodzajowi i ilości czasu, poświęconego gminie tylko wówczas, gdy osoby te wskutek udziału w pracach zarządu gminy ponoszą znaczny uszczerbek w zarobkach w swoim zawodzie.

Zawodowym członkom zarządu gminy, oraz pozostałym po nich wdowom i sierotom przysługują prawa do zaopatrzenia emerytalnego (pensji wdowiej i sierocej) i do odprawy z funduszów emerytalnych w wymiarze i na zasadach dotyczących pracowników gminy.

Ustawa normuje dalej kontrolę wewnętrzną (własną). Art. 61 mówi: „Prawo bezpośredniej kontroli nad czynnościami biur zarządu gminy, oraz nad czynnościami urządzeń zakładów i przedsiębiorstw związku samorządowego należy do przełożonego gminy“.

Art. 62: „Stałym organem rady gminnej, miejskiej i powiatowej w zakresie kontroli nad działalnością finansową i gospodarczą organów zarządzających są powołane przez te rady komisje rewizyjne. Komisja rewizyjna jest organem kolegjalnym. Liczbę członków oraz zasady w działalności komisji rewizyjnej, ustala uchwalony przez organ stanowiący regulamin jej czynności, który podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej. Rady gminne, miejskie i powiatowe, wybierają przewodniczących i członków komisji rewizyjnych z pośród siebie lub z poza swego grona“.

Nadzór. Art. 67 stanowi: „Władze nadzorcze zarówno bezpośrednie jak i wyższe mają prawo dokonywać inspekcji urzędów, instytucji, urządzeń, przedsiębiorstw i zakładów związków samorządowych, badać na miejscu i poddawać rewizji całokształt, oraz poszczególne działy gospodarki samorządowej, tak pod względem formalnym jak i materjalnym a ponadto mogą na miejscu albo przez zażądanie nadesłania aktu wejrzeć w tok załatwiania poszczególnych spraw. O wyniku inspekcji lub rewizyj rada nadzorcza zawiadomi zarząd danego związku samorządowego najpóźniej w ciągu 60 dni po ukończeniu inspekcji lub rewizji.

Przewidziane w ust. 1 uprawnienia posiadają

władze nadzorcze również w stosunku do wszystkich instytucji prawa publicznego i instytucji prawa prywatnego o charakterze wyłącznie społecznym, jeżeli te instytucje opierają swe źródła finansowe conajmniej w 50% na subwencjach i subsydjach związków samorządowych albo korzystają w tej samej wysokości z ich poręki finansowej".

Władza nadzorcza może członka zarządu gminy zawieszać w urzędowaniu, rozwiązywać rady i zarządy. Rada może członka wykluczyć. Ostateczna decyzja pozostaje przy staroście względnie wojewodzie. Władza mianuje Tymczasowego przełożonego gminy lub Tymczasowy Zarząd. Wogóle przepisy szczegółowe układają się w ustawie tak, że Władza rządowa ma bardzo szerokie kompetencje.

Odnośnie do obszaru b. zaboru austrjackiego przewiduje nowa ustawa, że ustawa gminna z roku 1866 z małymi zmianami i za wyjątkiem ordynacji wyborczej pozostaje nadal w mocy.

Ważnym jest art. 85, który opiewa: „Moc obowiązującą dekretu Naczelnika Państwa z dnia 4 lutego 1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej dla obszarów b. zaboru rosyjskiego ze zmianami wynikającemi z późniejszych ustaw i ustawy niniejszej, rozciąga się na obszar województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego".

Z tego dekretu wynika zwierzchnictwo starosty w wydziałach powiatowych. To zasadnicza różnica w porównaniu z samorządem w dawnej Galicji.

§. 103 stanowi: „Ustalenia obszarów gmin wiejskich, ich siedzib i nazw na obszarze województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, oraz pomorskiego i poznańskiego, dokona w myśl przepisów ustawy niniejszej Minister spraw wewnętrznych w drodze rozporządzeń w ciągu 18-tu miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy".

Art. 115: „Wybory do organów nowoutworzonych lub utrzymanych w dotychczasowych granicach gmin wiejskich i gromad na obszarze województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, oraz pomorskiego i poznańskiego, będą zarządzone w ciągu 2 miesięcy po wejściu w życie rozporządzeń Ministra spraw wewnętrznych, o których mowa w art. 103.

Wybory do rad powiatowych na powyższym obszarze będą zarządzone w ciągu 4-ech miesięcy po wejściu w życie rozporządzeń, o których mowa w art. 103.

Poza wyjątkami wynikającymi z powyższych postanowień wybory do organów ustrojowych gromad, gmin wiejskich i miast na całym obszarze mocy obowiązującej niniejszej ustawy, bez względu na czas trwania bieżącej kadencji, będą zarządzone w ciągu 12-tu miesięcy po wejściu w życie ustawy niniejszej.

Na to postanowienie trzeba zwrócić szczególniejszą uwagę. Tak tedy i **w mieście Krakowie wyborów do Rady miejskiej oczekiwać należy w ciągu roku t. j. przed 13. VII. 1934".**

Wreszcie postanowienie końcowe, art. 122: „Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do ustalenia w okresie lat 2 od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej w drodze rozporządzeń z mocą ustawy dla całego Państwa lub poszczególnych jego obszarów. tekstów ustaw o ustroju gminy wiejskiej, miasta i powiatowego związku samorządowego, uzgadniających dotychczasowe ustawodawstwo w dziedzinie ustroju samorządu terytorjalnego z ustawą niniejszą".

W tych ramach gotujmy się do bliskich wyborów do Rady miejskiej w Krakowie, które skoro chodzi o sprawy gospodarcze, oby obeszły się bez walk politycznych.

Dr. M. Ś.

Z protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia.

Dnia 23. IV. 1933 odbyło się zwyczajne doroczne Walne Zgromadzenie członków Tow. Katolickich właść. realności w Krakowie. Wobec iście krytycznego stanu, w jakim własność nieruchoma miejska obecnie się znajduje, udział zainteresowanych był liczny. Sala Niebieska w Domu katolickim przy ul. Straszewskiego była zapełniona.

Sprawozdanie z działalności Zarządu złożył prezes Dr. Aleksander Bakałowicz. W zagajeniu zaznaczył, że czerwone nastroje, jakie po światowej wojnie ogarnęły wszystkie narody i państwa, doznają zwolna przemiany. Przykładów nie brak: Włochy, Anglja, Francja, Węgry, Czechy, Niemcy. I u nas po odzyskaniu państwowej niepodległości zaczęło się na czerwono. Reforma rolna, ustawa o ochronie lokatorów, rujnujące progresywne podatki, podatek spadkowy, równy niemal konfiskacie i t. d. W ostatnim czasie daje się atoli zauważyć zwrot na prawo. Reforma rolna wstrzymana, podatek spadkowy obniżony, przy daninie majątkowej nie widać już progresji, czyni się usiłowania celem ratowania rolnictwa, słowem symptomy opamiętania się i odczerwienienia. Miejmy nadzieję — mówi sprawozdawca — że nadchodzi czas ratunku i dla domów w mieście, stanowiących przecież nietylko własność prywatną, ale przedstawiających w całokształcie także pierwszorzędne wartości społeczne i państwowe.

Sprawozdawca przedstawia następnie działalność Zarządu Tow. w roku ubiegłym, a skarbnik radca Skrzydylka wyniki kasowe. Na wniosek Komisji kontrolującej udzielono Zarządowi absolutorjum. Następują uzupełniające wybory do Wydziału.

Z Wydziału ustępują pp. Holeksa (zrezygnował), Heggenberger (zmarł), Kowalewska (opuszcza Kraków), Ryblewski (wystąpił), Stączek (opuścił Kraków), Dr. Lardemer, Dr. Łapiński i Inż. Żeleński (z końcem ich mandatu wedle brzemienia dotychczasowego statutu). Nadto ustępuje zastępca członka Wydziału pani Czarnowska.

W Komisji kontrolującej wygasają mandaty wszystkich trzech członków.

Wybrani zostali do Wydziału pp. Dr. Lardemer, Inż. Żeleński, Inż. Jan Kołek, Jan Mroczek, Antoni Kuska, Stanisław Jawornicki, Piotr Jałowiec. Na zastępcę p. Stan. Krówczyński. Do Komisji kontrolującej wybrano pp. Bielesza, Ciechanowskiego i Budkiewicza.

Na wniosek pana Mgr. Wojasa Walne Zgromadzenie dokonało wyboru przez aklamację.

Po wyborach zaproszony na Zgromadzenie poseł sejmowy p. M. Osada wygłosił interesujący referat na temat: „Własność nieruchoma miejska dziś, a jej przyszłość“. Poruszył najdotkliwsze bolączki, wynikające z ustawy o ochronie lokatorów z dekretu o wstrzymaniu eksmisji i z niedomagań judykatury sądowej. Omówił akcję na terenie sejmowym i rządowym w ostatnich miesiącach w obronie interesów właścicieli domów w miastach. Niestety, nie znalazły zrozumienia wnioski, zmierzające do stopniowej choćby tylko likwidacji ustawy o ochronie lokatorów, nie pomogły sprzeciwy, gdy chodziło o dekret o wstrzymanie eksmisji na miesiące letnie 1933 r. Stan, nie mający nic wspólnego z praworządnością, trwa już blisko 4-ry lata, a przeważna liczba lokatorów pojmuje ten przywilej w ten sposób, że czynszów wogóle nie płaci. Kiedy i jak się to skończy, trudno przewidzieć.

Referent omówił dalej pewien interes dla właścicieli domów, gdy chodzi o ostatnią redakcję ustawy, dotyczącej daniny majątkowej, korzystną nowelizację ustawy o podatku od spadków i darowizn, wreszcie dobre i złe strony najnowszych ustaw o konwersji długów hipotecznych. Jeśli chodzi o przyszłość, to zależy ona od politycznego ustroju państwa, w pierwszym atoli rzędzie od nas samych — mówi referent, — t. j. od kwestji, czy i jak wielką siłę organizacyjną potrafimy przeciwstawić zakusom marksistowskim czy leninowskim.

Po dyskusji, w której zabierało głos wielu z obecnych, uchwalono następujące rezolucje:

Czy Władze ustawodawcze i Rząd nie zdają sobie jeszcze sprawy z tego,

1) że wskutek wrogiego ustosunkowania się do własności miejskiej ustawodawstwa cywilnego i podatkowego, jakoteż wskutek przewlekłej judykatury sądowej, zabito najzupełniej ruch budowlany,

2) że wskutek zamarcia ruchu budowlanego, dla którego mamy wszystkie materjały u nas w kraju i który dałby zatrudnienie i zarobek trzydziestu trzem gałęziom przemysłu i rękodzieła, tysiącom pracowników umysłowych i fizycznych, kwalifikowanych i niekwalifikowanych, wynikła ogólna stagnacja życia gospodarczego i zupełna gospodarcza martwota,

3) że wskutek braku zatrudnienia i zarobków, wysychają w szybkiem tempie źródła podatkowe,

4) że wskutek zamarcia ruchu budowlanego mamy 250.000 bezrobotnych, którzy bezpożytecznie konsumują miljony złotych, a którzy przy jakim takim ruchu budowlanym znaleźliby zarobek,

5) że uchylanie się od sanacji tego ogromnego działu gospodarczego, odkładanie jej i czekanie na jakiś cud w coraz szybszem tempie wyniszcza i zuboża zarówno społeczeństwo jak i skarb Państwa,

6) że śmiesznie małe korzyści, jakie społeczeństwu daje to wrogie ustosunkowanie się do własności nieruchomej miejskiej, kraj cały opłaca zupełnym zastojem życia gospodarczego, utratą posad, zarobków, redukcjami pensyj urzędniczych i postępującem szybko zbliżaniem się do powszechnej nędzy,

7) że budowanie domów jednorodzinnych, co obecnie się forsuje, jest najdroższym sposobem uzyskiwania mieszkań, dobrym dla społeczeństw bogatych, a nie dla tak biednych, jak nasze,

8) że zabudowywanie dużych przestrzeni małemi domkami, spowoduje ogromne obciążenie funduszów komunalnych, zmuszonych do przeprowadzenia ulic, kanalizacji, wodociągów, oświetlania ulic i konserwacji ich na dużych przestrzeniach dla objektów o znikomej wydatności podatkowej,

9) że ogłoszone ulgi dla nowowznoszonych budowli nie skuszą prywatnych kapitałów, jak długo mają przed oczami los właścicieli starych domów, który każdej chwili mógłby się stać i ich udziałem,

10) że uchylając się i opóźniając sanację tego ogromnego działu gospodarstwa krajowego biorą na siebie odpowiedzialność za ekonomiczny upadek naszego kraju.

Rezolucje te przedłożono wszystkim miarodajnym Władzom.

Zjazd Rady Naczelnej Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce.

W dniu 28 maja r. b. odbył się w Warszawie Zjazd Rady Naczelnej Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce. Na Zjeździe reprezentowanych było 55 miast przez 127 delegatów. W Zjeździe wziął też udział delegat naszego Towarzystwa p. Prezes Dr. Aleksander Bakałowicz.

Po wysłuchaniu referatu o sytuacji własności nieruchomej w Polsce Zjazd uchwalił następującą rezolucję:

Rada Naczelna Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce stwierdza:

1) Stałe zaostrzanie ustaw wyjątkowych, dotyczących miejskiej własności nieruchomej, w połączeniu z przeżywanym kryzysem gospodarczym, doprowadziło olbrzymią większość właścicieli, zwłaszcza drobniejszych nieruchomości nietylko do całkowitego wyzucia z dochodów z ich majątków, ale, wobec niemożności wywiązywania się z nałożonych ciężarów, postawiło przed nimi widmo nieuchronnej ruiny majątkowej.

2) Oparcie na prawach wyjątkowych systemu opodatkowania własności nieruchomej miejskiej, zaostrzone jeszcze okólnikami Min. Skarbu, oraz przerzucenie na barki nielicznej warstwy właścicieli nieruchomości miejskich dostarczania darmowych mieszkań bezrobotnym, zapoczątkowane ustawą z dnia 7. XI. 1931 r., a przedłużone Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29. III. 1932 roku, oraz ustawą z dnia 25. III. 1933 r., postawiło właścicieli nieruchomości w tem położeniu, że pozbawieni dochodów, muszą bezradnie patrzeć, jak substancja ich majątkowa niszczeje, a domy, pozbawione najkonieczniejszych remontów, ulegają destrukcji, co z punktu widzenia polityki mieszkaniowej jest wysoce szkodliwe.

Wobec katastrofalnego stanu olbrzymiej większości zarówno właścicieli nieruchomości, jak i domów, Rada Naczelna Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce domaga się:

I. W dziedzinie prawa ogólnego.

Powrotu prawa ogólnego w dziedzinie władania własnością nieruchomą miejską i przywrócenia rentowności majątkom miejskim drogą stopniowej likwidacji Ust. o Ochronie Lokatorów, a w pierwszym rzędzie przez:

1-o automatyczne wyjęcie z pod Ust. o Ochronie Lokatorów tych mieszkań, które zmieniają lokatora,

2-o rozszerzenie prawa zawierania wolnych umów na wszystkie mieszkania,

3-o wyjęcie z pod Ust. o Ochr. Lok. większych lokali handlowo-przemysłowych,

4-o zawieszenie działania Ust. o Ochr. Lokatorów w tych miastach, gdzie podaż wolnych lokali w widoczny sposób przewyższa popyt na nie.

II. W dziedzinie prawa opieki społecznej.

Uznając stosowanie prawa opieki społecznej do pozbawionych pracy i obowiązek całego społeczeństwa przyjścia im z pomocą, Rada Naczelna Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce stwierdza, że zwalenie ciężaru dostarczania bezpłatnych mieszkań bezrobotnym na barki nielicznej warstwy właścicieli nieruchomości, co wypływa z ustaw o zawieszeniu eksmisji z 1 i 2 pokojowych lokali z dn. 7. XI. 1931 r., 29. III. 1932 r., i 25. III. 1933 r., jest niesłuszne, niesprawiedliwe, a na dalszą metę niecelowe, gdyż właściciele domów nie są w stanie ciężarowi temu podołać, a przytem społecznie niebezpieczne, podrywa bowiem wśród mas poczucie praworządności, prawa własności i w niezwykły sposób zaostrza antagonizmy społeczne.

Wychodząc z tych założeń Rada Naczelna domaga się:

1-o Zawieszenia działania ustaw z dnia 7. XI. 1931 r., z dnia 29. III. 1932 r. i z dnia 25. III. 1933 roku, zawieszających wykonanie eksmisji lokatorów bezrobotnych z 1 i 2 pokojowych lokali.

2-o Utworzenia funduszu na opłacanie komornego za bezrobotnych lokatorów ze źródeł ogólnopaństwowych, samorządowych oraz instytucji ubezpieczeń socjalnych.

3-o Zwolnienia właścicieli nieruchomości od podatków i opłat państwowych i samorządowych do wysokości niedopłaconego komornego z powodu zawieszenia eksmisji.

4-o Zwężenia nadmiernie rozszerzonego kręgu osób, korzystających z zawieszenia eksmisji, a więc i z prawa do opłaty za nich komornego z funduszów publicznych przez ścisłe określenie, kogo należy uważać za bezrobotnego.

5-o Powołania przy wydziałach Opieki Społecznej Magistratów Komisji opinjodawczych kwalifikujących, kogo należy uważać za bezrobotnego.

Na Fundusz na opłacenie komornego dla bezrobotnych, zdaniem Rady Naczelnej Związku Zrzeszeń, mogłyby składać się źródła następujące:

a) część podatku od lokali,

b) kwoty wpłacane przez właścicieli nieruchomości na fundusz pracy,

c) dodatki kryzysowe do państwowego podatku od nieruchomości i dochodowego, płaconego przez właścicieli domów,

d) część opłaty, wypłacanej zwolnionym z pracy przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych,

e) ewentualnie w poszczególnych wypadkach składki ubezpieczeniowe Kas Chorych,

f) zasiłki z funduszów gminnej opieki społecznej.

Termin udzielania pomocy z Funduszu na opłatę komornego dla bezrobotnych powinien być przytem określony, tak, jak się to stosuje we wszelkich innych wypadkach udzielania zasiłków opieki społecznej.

III. W dziedzinie prawa podatkowego.

Wobec tego, że według naszych interpretacji ustaw i rozporządzeń o podatku od nieruchomości podatek ten jest podatkiem przychodowym, a nie realnym, Rada Naczelna domaga się:

1-o Umorzenia podatku od nieruchomości od lokali próżnostojących,

2-o Płacenia podatku od rzeczywistych wpływów z komornego, a nie od urojonych cyfr przedwojennego „podstawowego komornego“,

3-o Uznania do wymiaru podatków dobrowolnej obniżki czynszów, nieuznawanie bowiem tego faktu uniemożliwia obniżki i działa na krzywdę zarówno właściciela domu, jak i lokatora,

4-o Umorzenia podatku od nieruchomości i dodatków do niego właścicielom domów robotnikom i rzemieślnikom, pozostającym bez pracy, a nie posiadającym innych źródeł dochodu.

W wymiarze podatku dochodowego Rada Naczelna Związku Zrzeszeń domaga się:

1-o Odliczania sum na amortyzację budynku w normach, przewidzianych przez ustawy,

2-o Odliczania wydatków na remont i utrzymanie budynków, usprawiedliwionych dowodami i zeznaniami świadków,

3-o Niestosowania ryczałtowych odliczeń tam, gdzie podatnik udowodni wyższą sumę wydatków,

4-o Rozstrzygania odwołań płatnika w terminie 6-cio miesięcznym.

W sprawie opłat stemplowych od umów najmu:

Zaniechania stosowanego przez niektóre urzędy skarbowe pobierania opłat stemplowych od umów najmu w domach podlegających Ust. o Ochr. Lok. za tyle lat, na ile zawartą została umowa, a ponadto za lat 5 zgóry, — natomiast pobierania opłat za 1 rok zgóry z obowiązkiem corocznego ponawiania opłaty, o ile umowa na rok następny będzie obowiązywała umawiające się strony.

IV. W dziedzinie prawa budowlanego.

Rada Naczelna Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce domaga się:

1-o Zmiany w nowej ustawie z dnia 24. III. 1933 r., o ulgach dla nowowznoszonych budowli w kierunku przywrócenia ulg podatkowych dla budowli i mieszkań gruntownie przebudowanych, a mianowicie zwolnienia na lat 15 od podatku od nieruchomości, co właścicielom takich domów odjęte zostało przez ustawę z dnia 24. III. 1933 r.

2-o Nakazywania remontów przymusowych jedynie koniecznych dla utrzymania budynków w stanie używalności, a nie dla celów estetycznych.

3-o Zaprzestania sekwestrowania dochodów z domów na zamierzone w przyszłości połączenia domów z siecią wodociągowo-kanalizacyjną, natomiast udzielania właścicielom domów na ten cel pożyczek długoterminowych.

V. W dziedzinie sądownictwa i bezpieczeństwa publicznego.

1-o Przyśpieszenia przewlekłej procedury sądowej i nieprzewlekania w nieskończoność wykonywania zapadłych wyroków w sprawie eksmisji.

2-o Zapewnienia wykonalności wyroków eksmisyjnych i zapewnienia właścicielom domów bezpieczeństwa życia i mienia przy ich wykonywaniu.

VI. W dziedzinie kredytu.

Zmiany ustawy z dnia 29. III. 1933 r. o obniżeniu odsetek wierzytelności hipotecznych w kierunku zastosowania tych ulg do wierzytelności hipotecznych bankowych, kas komunalnych, instytucji pożyczkowych, oraz ubezpieczeniowych.

VII. W dziedzinie organizacji.

Rada Naczelna Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej Miejskiej w Polsce ponawia swe żądania ukonstytuowania oficjalnych izb własności nieruchomej miejskiej.

Właściciele realności!

Jednajcie nowych członków dla naszego katolick. Towarzystwa Właścicieli realności!

Opłaty na Fundusz Pracy.

W miejsce rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 o pomocy bezrobotnym (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 664), weszła w życie ustawa z dnia 16 marca 1933 o Funduszu Pracy, ogłoszona w Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 163.

Przepisy tej ustawy, dotyczące właścicieli nieruchomości, z uwzględnieniem rozporządzenia wykonawczego Prezesa Rady Ministrów o świadczeniach na rzecz Funduszu Pracy z dnia 31 marca 1933 r., a ogłoszonego w tymże Dz. U. R. P. pod poz. 176 są następujące:

Osoby, pobierające uposażenie służbowe, bądź stałe wynagrodzenie za najemną pracę opłacają na rzecz Funduszu Pracy 1 % pobranego całkowitego dochodu, osiągniętego z tych źródeł.

Wyjątek stanowią inwalidzi, robotnicy rolni i osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach rzemieślniczych VIII kategorji.

Podstawę obliczenia opłat, przewidzianych w tymże artykule, stanowi suma — bez uwzględnienia jakichkolwiek potrąceń — każdorazowego przypadającego do wypłaty uposażenia służbowego, stałego wynagrodzenia za najemną pracę, emerytury, renty lub zaopatrzenia, przyczem przy obliczaniu wysokości tych opłat nie bierze się pod uwagę kwot mniejszych od 1 zł.

Opłaty od uposażenia służbowego, stałego wynagrodzenia za najemną pracę, emerytury, renty lub zaopatrzenia potrącają pracodawcy, — przy każdorazowej wypłacie.

Kwoty, potrącone przez pracodawców należy wpłacić do Kasy Chorych, bezpośrednio lub na jej rachunek czekowy w Pocztowej Kasie Oszczędności, do końca miesiąca następującego po wypłacie; równocześnie należy złożyć deklarację zawierającą dokładne obliczenie opłat oraz szczegółowe dane (listy płac), stwierdzające ile, z jakiego tytułu i za jaki okres czasu opłaty są uiszczane.

Pracodawcy, zatrudniający pracowników wyżej wymienionych, uiszczają na rzecz Funduszu Pracy opłatę w wysokości 1 % zarobków, uposażeń i wynagrodzeń, wypłacanych tymże pracownikom. Pracodawcy rolni uiszczają opłatę 1 % tylko od zarobków pracowników umysłowych.

Dla kategorji zarobków, nie przekraczających przeciętne 150 zł. miesięcznie, Minister Opieki Społecznej ma prawo zastąpić opłaty powyższe należne tak od pracowników jak i pracodawców opłatą ryczałtową.

Opłaty od pracodawców oblicza się od ogólnej sumy wypłaconych zarobków, uposażeń i wynagrodzeń. Opłaty te należy wpłacić do Kasy Chorych, bezpośrednio lub na jej rachunek czekowy w Pocztowej Kasie Oszczędności, łącznie z wpłaceniem opłat potrącanych pracownikom; równocześnie należy złożyć deklarację stwierdzającą, kto, ile, z jakiego tytułu i za jaki okres czasu wnosi opłatę.

Dalsze artykuły ustawy wprowadzają opłaty od samodzielnych wolnych zajęć zawodowych wynoszące 1 % opodatkowanego dochodu z pracy zawodowej, 2 % od tantjem, opłaty od biletów wstępu na zabawy, widowiska itd., od stawek przy totalizatorze 1 %, od cukru 50 groszy od 1 cent., od piwa 25 groszy od 1 hl., od żarówek elektrycznych 15 % rachunku, od spożycia gazu do użytku domowego 5 % od rachunku, od osób w zakładach gastronomicznych po godz. 24-tej do 6-tej 50 gr., a wreszcie:

Opłaty od czynszu dzierżawnego, osiągniętego z najmu mieszkań lub budynków w całości lub w części, niezależnie od ich przeznaczenia użytkowego, pobiera się w wysokości 0.5 % kwoty, odpowiadającej sumie każdorazowo wpłaconego czynszu.

Opłatom powyższym nie podlega komorne z mieszkań 1 i 2 izbowych.

Opłaty od czynszu dzierżawnego uiszczają właściciele nieruchomości. Opłaty od osiągniętego w danym kwartale kalendarzowym czynszu dzierżawnego należy w ciągu drugiego miesiąca następującego po tym kwartale uiścić w kasie urzędu skarbowego, bezpośrednio lub na jej rachunek czekowy w Pocztowej Kasie Oszczędności; równocześnie należy złożyć w kasie urzędu skarbowego wykaz otrzymanych sum czynszu dzierżawnego, osiągniętego w ubiegłym kwartale kalendarzowym, wraz z obliczeniem opłat (załącznik); do czasu przejęcia przez władze skarbowe wymiaru i poboru państwowego podatku od nieruchomości miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich opłaty należy uiszczać i deklaracje składać w kasie gminnej.

Prawo przymusowego ściągania opłat, wymienionych w tej ustawie, przedawnia się po upływie trzech lat od dnia płatności poszczególnej opłaty. Czynności egzekucyjne przerywają bieg przedawnienia.

Winni wykroczenia przeciw przepisom tej ustawy lub odnośnych rozporządzeń wykonawczych karani będą grzywną do 2.000 zł., o ile dany czyn nie ulega karze surowszej według innych przepisów. Do orzekania powyższych kar powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Tak zatem opłaty od kwitów komornianych winne być uiszczone w dotychczasowy sposób jedynie jeszcze za miesiąc marzec, za następny zaś

kwartał od 1 kwietnia 1933 począwszy, winny być uiszczone opłaty na Fundusz Pracy najdalej do końca sierpnia b. r.

Wprowadzone ustawą powyższą opłaty od uposażeń służbowych, a więc także od płac dozorców, jak również opłaty od brutto przychodów komornianych, mające zastąpić opłaty od kwitów komornianych, w Małopolsce na ogół nie wydawanych, są nowem obciążeniem własności nieruchomej. Obliczanie zaś opłaty tej od osiągniętego z najmu przychodu, a nie od fikcyjnego dochodu należnego, lecz nie uzyskanego, jest wyłomem w dotychczasowej praktyce przy wymierzaniu i pobieraniu podatków od nieruchomości i wzbudza nadzieje, że nie długo już trzeba będzie czekać, aby zasada płacenia podatków od rzeczywistych, a nie od teoretycznych wpływów znalazła zastosowanie przy wymiarze wszystkich podatków od nieruchomości miejskiej.

Wykaz opłat od czynszu dzierżawnego

za kwartał .... roku ....

z nieruchomości Nr. ...., położonej przy ul. .... w ....

L. p.	Numer lokalu	Osiągnięta suma czynszu dzierżawnego		Opłata		Uwagi
		zł	gr	zł	gr	
Razem						

...................., dnia .... 193....

Podpis: ....

Formularze na wykazy opłat można nabyć w biurze Towarzystwa w godzinach urzędowych.

Zryczałtowanie opłaty na Fundusz Pracy.

Wedle rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej o pobieraniu przez Kasy Chorych opłat od pracowników na rzecz Funduszu pracy, opłaty te zostaną zryczałtowane w poszczególnych grupach płac do sumy zarobków 150 zł. miesięcznie.

W myśl tego rozporządzenia pracownicy opłacać będą niezależnie od składek na rzecz Kasy Chorych następujące opłaty: W grupie pracowniczej do 25 zł. zarobku miesięcznego opłata na rzecz funduszu pracy wynosi 30 gr. przy zarobku 37.50 zł. — 50 gr. w grupie zarobkowej do 50 zł. — 70 gr., **dalej w grupie IV-ej do której zaliczane są wszystkie służące, a która wykazuje zarobek miesięczny od 50—62.50,** (liczy się też utrzymanie) opłata wynosi 90 gr., przy zarobku do 75 zł. — zł. 1.20, do 100 zł. zł. 1.50, do 125 zł. — zł. 2, do 150 zł. — zł. 2.50.

Przy zarobkach powyżej 150 zł. miesięcznie Kasy Chorych wymierzają i ściągają od pracowników opłatę na rzecz funduszu pracy w stosunku 1 proc. od sumy zarobkowej.

Stawki powyższe będą też ściągane za czas ubiegły.

Nadzwyczajna danina majątkowa.

Z dniem 29 kwietnia r. b. weszła w życie ustawa o nadzwyczajnej daninie majątkowej, ustanawiająca na okres lat od 1933 r.. do 1937 r., kontyngent podatku majątkowego w wysokości 24 miljonów złotych rocznie.

Według tej ustawy właściciele nieruchomości, t. j. płatnicy państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich, oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, a na obszarze województwa śląskiego właściciele nieruchomości miejskich oraz niektórych budynków w gminach wiejskich w rozumieniu przepisów prawnych o państwowym podatku od nieruchomości miejskich i niektórych budynków w gminach wiejskich, obowiązujących na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej, tytułem nadzwyczajnej daniny majątkowej opłacają corocznie w okresie od 1933 do 1937 r. — 3.5 miljonów złotych.

Właściciele nieruchomości, których roczny przychód brutto. względnie wartość czynszowa wynosi ponad 1.000 zł. do 2.000 zł.. opłacają tytułem daniny majątkowej 0.4 od sta od rocznego przychodu. względnie wartości czynszowej.

Jeżeli roczny przychód przekracza 2.000 zł.. to podatek wynosi 0.6 od sta od rocznego przychodu, względnie wartości czynszowej.

Nieruchomości miejskie oraz niektóre budynki w gminach wiejskich, od których roczny przychód, ustalony dla wymiaru państwowego podatku od nieruchomości, nie przekracza 1.000 zł. rocznie, wolne są od nadzwyczajnej daniny majątkowej.

Pozatem od podatku zwolnione są nowowznoszone budynki, jak również części nadbudowane, przybudowane i na skutek zniszczeń wojennych przebudowane gruntownie, jeżeli budowę, nadbudowę. przybudowę lub przebudowę wykończono w czasie od 1 stycznia 1923 roku do końca 1937 r.

Podstawą obliczenie kontyngentu daniny dla właścicieli nieruchomości jest przychód, ustalony dla wymiaru państwowego podatku od nieruchomości na bieżący rok podatkowy, o ile zaś chodzi o przychody z nieruchomości miejskich oraz z niektórych budynków w gminach wiejskich na obszarze województwa śląskiego — przychody z ubiegłego roku kalendarzowego.

Nadzwyczajna danina majątkowa wolna jest od 10 % dodatku pobieranego w myśl ustawy z dnia 12 lutego 1931 r. o poborze 10 proc. dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych.

Do nadzwyczajnej daniny nie mogą być pobierane żadne dodatki samorządowe.

Wymiary za rok bieżący są w toku. gdzieś w sierpniu będą ukończone, płatność po doręczeniu przez urzędy skarbowe nakazów płatniczych.

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 7 czerwca 1933 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o przejęciu przez władze skarbowe wymiaru i poboru niektórych podatków.

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 18 marca 1933 r., o przejęciu przez władze skarbowe wymiaru i poboru niektórych podatków (Dz. U. R. P.. Nr. 22, poz. 168), zarządza się co następuje:

Z dniem 1 lipca 1933 r. **przejmują urzędy skarbowe od władz samorządowych wymiar i pobór** państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich, oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. podatku od lokali. oraz państwowego podatku od placów budowlanych, **jako też dodatków komunalnych do państwowego podatku od nieruchomości** i państwowego podatku od placów budowlanych z następującemi wyjątkami:

W mieście stołecznem Warszawie oraz w miastach: Białymstoku, Bydgoszczy, Częstochowie, **Krakowie,** Lublinie, Lwowie, Poznaniu. Radomiu. Sosnowcu i Wilnie, przejęcie przez urzędy skarbowe od władz samorządowych wymiaru i poboru **państwowego podatku od nieruchomości oraz państwowego podatku od placów budowlanych następuje z dniem 1 września 1933 r., zaś przejęcie wymiaru i poboru podatku od lokali z dniem 1 października 1933 roku.**

Nakładem Towarzystwa katolickich właścicieli realności w Krakowie. — Drukarnia Polska w Krakowie.